

2-7 let

Jiřina Bednářová

Rozvoj řeči a slovně logického myšlení *1. díl*

Povídání s Alicí, zvědavou opicí

Rozvoj řeči a slovně logického myšlení 1. díl

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

Jiřina Bednářová

Rozvoj řeči a slovně logického myšlení, 1. díl – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Rozvoj řeči a slovně logického myšlení

Povídání s Alicí, zvědavou opicí

1. díl

Jiřina Bednářová

Ilustrace: Richard Šmarda

edika.

Přehled užitých pojmů a činností

Nadřazené a podřazené pojmy (vyjádření logických vztahů mezi skupinami slov)

Práce s nadřazenými a podřazenými pojmy je pro dítě zpravidla jedno z prvních setkání s uvědomováním si společných nebo odlišných charakteristik objektů (zpočátku lidí, zvířat, věcí, později jevů, myšlenek), které ho obklopují.

Domácí zvířata: str. 4–22, 44, 59

Domácí zvířata, drůbež: str. 18–19

Zvířata volně žijící: str. 44–53, 59

Ptáci volně žijící: str. 54–55

Nádoby: str. 26, 59

Hračky: str. 28–35, 39–40

Oblečení: str. 35–36, 39–41

Obuv: str. 37–38

Nábytek: str. 42, 59

Domácí přístroje, úklidové prostředky: str. 43

Hygienické potřeby: str. 41

Barva, tvar, velikost: str. 14–15, 20, 25, 32–34, 37, 40, 53

Rozšiřování, upřesňování a upevňování pojmů v souvislostech str. 8, 10, 12–14, 16–17, 19, 21, 31, 36, 45, 50

Porovnávání, protiklady

Porovnávání velikosti: str. 14–15, 20, 25, 33, 37

Pojmy související s orientací v prostoru: str. 32

Pojmenování činností, dějů

Zvuky zvířat: str. 5, 18

Činnosti lidí: str. 23–24, 26–28, 41–43

Vlastnosti zvířat a věcí str. 37

Posouzení pravdivosti výroků str. 57–58

Hádky, uvědomování si charakteristických znaků pro dané zvíře str. 6–7, 15, 51–52

Ohýbání a odvozování slov

Ohýbání slov: str. 50

Zdrobněliny: str. 20, 29

Odvozování sloves od citoslovců: str. 5, 18

Sluchové vnímání, paměť, rýmy str. 9, 11, 56

Jiřina Bednářová

Rozvoj řeči a slovně logického myšlení

1. díl

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2025 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4. Číslo publikace 44975.

Ilustrátor: Richard Šmarda

Jazyková korektura: Michaela Tučková

Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková

Technický redaktor: Jiří Matoušek

1. vydání

© Jiřina Bednářová, 2025

Illustrations © Richard Šmarda, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-266-2027-3

ISBN e-knihy 978-80-266-2041-9 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-266-2042-6 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-266-2039-6 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Pro děti od 3 let

www.edika.cz

e-shop: www.albatrosmedia.cz

Vytěžování textu či dat z této publikace ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU je zakázáno.

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

edika.

Kdo je opice Alice?

Že nevíte, kdo je opice Alice? Ještě jste o ní neslyšeli? To je škoda, hned to napravíme.

Alice je velmi chytrá, učenlivá opice. Vše ji zajímá, všechno chce vidět a slyšet. Využije každé příležitosti se něco nového dozvědět. Ráda pozoruje své okolí, často chodí na vycházky, na výlety, je to velká cestovatelka. Nebojí se vydat do světa ani být sama na cestách, na louce, v lese, u vody nebo v horách. Ale nejraději je, když někoho potká a může si s ním alespoň chvíli povídat. Povídá si tuze ráda. Povídá si s každým a o všem. Zajímá ji, jak se kdo jmenuje, jaký je, co dělá, co všechno umí a spousta dalších věcí.

Ale něco jí přeci jenom chybí. Chybějí jí kamarádi. Někdo, kdo by si s ní často povídal. Proto měla velké přání, potkat kamarádku nebo kamaráda. Úplně nejlepší by bylo, kdyby kamarádů měla více. Nejen že by se dobře povídalo, ale také by si mohli hrát. Protože jednu věc jsme si o Alici neřekli. Nejen že si ráda povídá, ale také si velmi ráda hraje.

Vážení dospělí,

dříve, než si s dítětem začnete prohlížet obrázky a číst dítěti motivační text a následné instrukce, je vhodné se nejprve seznámit s textem v závěru publikace (Doporučení pro práci s publikací, str. 61–64). Můžete zde nalézt užitečné informace nejen pro práci s knihou, ale i pro rozvoj slovní zásoby všeobecně.

Prostudování kapitoly vám může pomoci lépe se orientovat v systému podnětů i symbolů, seznámit se s vhodnými postupy:

- **Doporučení pro práci s publikací.**
- Stupně obtížnosti u jednotlivých aktivit – jak stanovit obtížnost podnětů tak, aby jim dítě rozumělo a postupně si rozšiřovalo slovní zásobu a slovně logické myšlení.
- Co dělat, když se řeč nerozvíjí v rámci očekávání (dítě nemluví či oproti vrstevníkům má malou slovní zásobu).
- Základní principy podporující rozvoj řeči.
- Hry rozvíjející slovní zásobu a slovně logické myšlení, možnosti využití obrázkových karet z přílohy.

Na jednom ze svých výletů přišla opice Alice před velká vrata. „Co je to za obrázky?“ byla zvědavá. Nedalo jí to, vrata otevřela a už jí bylo jasné, že na vratech byly namalováni všichni obyvatelé dvora. Byl tam...

Nadřazené pojmy: Domácí zvířata (zvířata na dvorku, zvířata ze statku, hospodářská, užitková zvířata).

** Ukaž, kde je pes, kočka, kuř, kráva, ovce, koza. Jak dělá kráva, kočka...?*

*** Řekni, kdo to je? Dítě pojmenovává obrázky.*

**** Řekni jedním slovem, co je namalované na obrázcích? Ptáme se na nadřazený pojem zvířata, domácí zvířata. Kde tato zvířata žijí?*

Po otevření vrat všechna zvířátka pokývala hlavami a začala Alici zdravít. Na dvoře to mňoukalo, štěkalo, bučelo, řehtalo, chrochtalo, mečelo a bečelo. Jen králíci nebyli slyšet. Ti na pozdrav pouze pokrčili nosíky.

Zvuky vydávané domácími zvířaty, zvukomalebná slova (citoslovce).

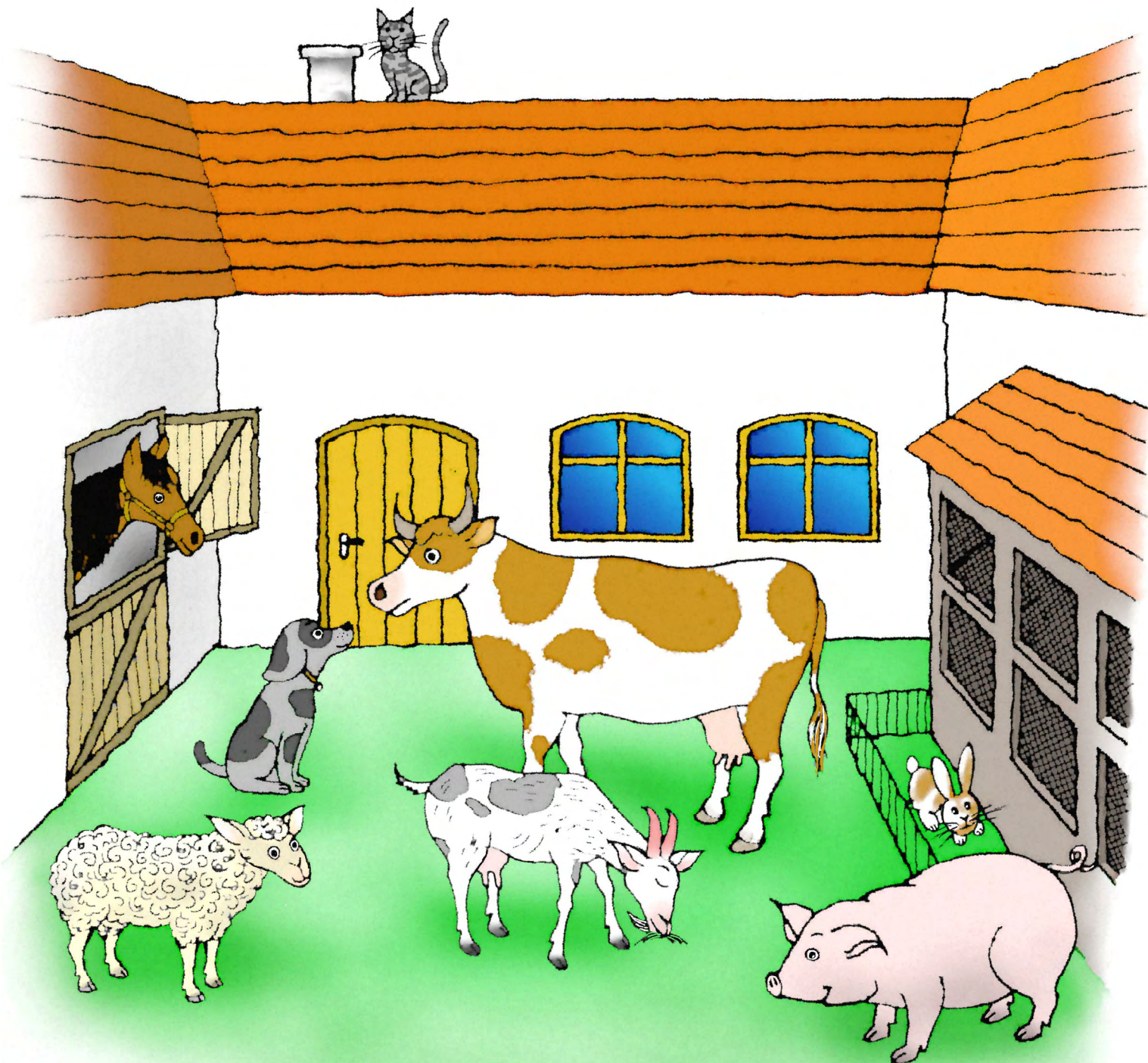
Pokud dítě mluví málo nebo nemluví, podporujeme snahu o jejich napodobování. Ve vyšší úrovni obtížnosti rozvíjíme pojmenování činností, slovesa mňouká, štěká, ...

* Ukaž, kdo dělá: mňau; kdo dělá haf, haf; búú; ihaha; chro, chro; méé; béé?

** Řekni, jaké zvuky vydává kočka, pes, kráva, kůň, prase, koza, ovce?

*** Řekni, kdo mňouká (vrní), štěká (vrčí, kňučí), bučí, řehtá (ržá), chrochtá (kvičí), mečí, bečí?

**** Pojmenuj, jak říkáme, že dělá kočka, pes, kráva, kůň, prase, koza, ovce?

Jakmile se Alice se zvířátky seznámila a skamarádila, rozhodl se pes Punťa, že jí bude dávat hádanky, aby se své nové kamarády naučila dobře poznávat: „Hádej, kdo to je?“

Hádanky, uvědomování si charakteristických znaků pro dané zvíře.

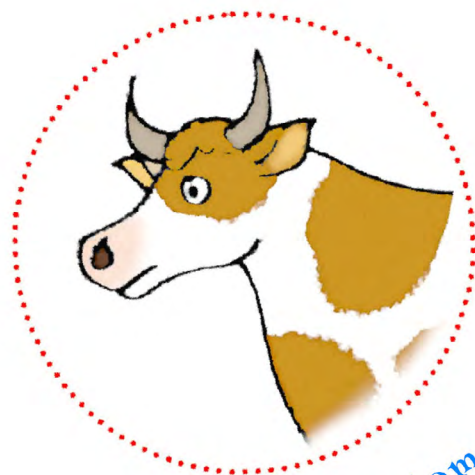
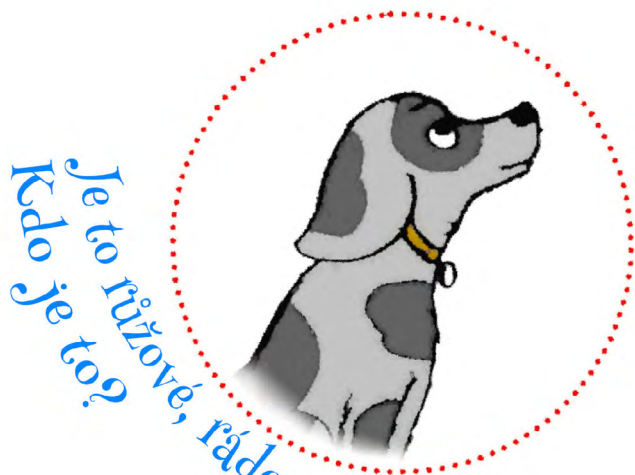
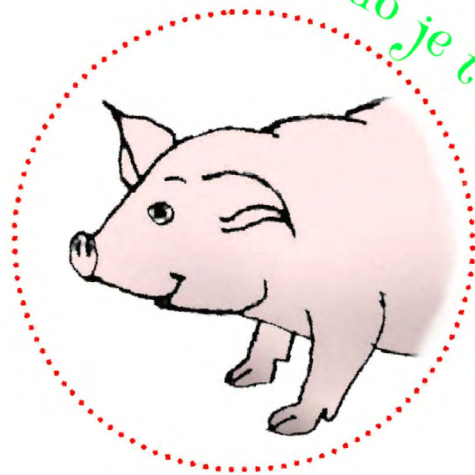
* Ukaž obrázek, kde je namalované zvíře z hádanky. Pokud má dítě potíže, zvýrazníme některou charakteristiku, např.: „Kdo má na těchto obrázcích rohy?“ Případně přidáme do hádanky zvířetem vydávaný zvuk (citoslovce).

** Řekni s podporou obrázků, o které zvíře se v hádance jedná.

*** Uhádne zvíře bez obrazové podpory, pouze na podkladě slovního popisu.

**** Tvoření obdobných hádanek dítětem.

Je to velký kamarád lidí a dobrý hlídač.
Když jde někdo kolem domu, hlasitě štěká.
Někdy proto, že má radost, jindy zahání nezvané hosty.
Kdo je to? Je bílá, má rohy a mečí. Kdo je to?

Je to růžové, rádo ryje a válí se v blátě a radostně při tom chrochtá.
Kdo je to? Je to velké zvíře, má dva rohy a bučí. Kdo je to?